

Bölüm 6

SOLFEJ EĞİTİMİNDE EŞLİK DESTEĞİNİN BAŞARI DÜZEYİNE ETKİSİNİN İNCELENMESİ¹

Hakan BAĞCI²
Filiz KAMACIOĞLU³
Özcan ÖZBEK⁴

GİRİŞ

Müzik eğitimi temel alanları içinde genellikle Müzik Teorisi, Çalgı Eğitimi ve Ses Eğitimi olmak üzere üç ana alan tanımlanır. Solfej ya da Müziksel İşitme, okuma ve yazma becerilerini müzik yeteneğinin en önemli göstergeleri olarak düşünebiliriz. Çünkü bir bireyin müzik yeteneğini ölçerken, müzikal yeteneğin en büyük payı olarak işitme-okuma ve yazma düşünülmektedir. Nitekim müzik ile ilgili bölümlerin giriş sınavlarında sınavın en büyük ağırlığını da işitme-okuma ve yazma puanları oluşturmaktadır (Bağcı, 2007: 5).

Bireyin kalıtsal olarak getirdiği ve müziksel öğrenmesini çerçeveleyen sınıra ya da müziksel öğrenme kapasitesine “müzik yeteneği” denir. Müzik yeteneğinin derecesi, müziksel işitme, algılama testleriyle ortaya çıkarılmaya çalışılır (Özgür ve Aydoğan, 2002: 3).

Bir müzisyen, sesler arasındaki çok ufak farkları ayırt etmeyi becerebilmelidir. Ancak, müzik yeteneğinin göstergesi olarak düşünüldüğünde, çok hassas bir duyma becerisi (sesin yüksekliği gibi tek bir özelliği) tek başına yeterli olmazken, sesin yüksekliği (pitch), gürlük (loudness), tını (timbre) ve ses sürelerinin işitsel olarak çözümlenmesi, potansiyel müzik yetenek testi malzemesi olarak yararlıdır (Sherbon, 1975; akt: Tarman, 2006: 24).

Dünyada en çok bilinen müziksel işitme-algılama testleri Seashore, Wing ve Gordon testleridir. Bunların dışında, müziksel yetenek üzerine standartlaştırılmış

¹ Bu çalışma, 2007 tarihli doktora tezinden üretilmiştir. Tez kütüyesi kaynakçada yer almaktadır.

² Dr., Kocaeli Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü, Kocaeli, Türkiye, hakan.bagci@kocaeli.edu.tr

³ Prof., Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, fkamacioğlu@gmail.com

⁴ Dr., Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği Anabilim Dalı, İstanbul, Türkiye, ozcan.ozbek@marmara.edu.tr

Başarı düzeyinin artırılması için eşlikli kitaplar üretilmesi ve üretilmesinin teşvik edilmesi önerilmektedir.

KAYNAKLAR

- Bağcı, H. (2009). *Eşlik desteğinin armoni ve solfej eğitimindeki başarı düzeyine etkisi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Coşkuner, S. (2007). *Türkiye’de Anadolu güzel sanatlar liseleri (yaylı çalgılar) bireysel çalgı eğitimi dersinde piyano eşlikli çalışmalara ilişkin öğretmen görüşleri* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Çevik, D. B. (2007). *Armoni eğitimi ile piyano çalma becerileri arasındaki ilişkilerin incelenmesi* (Yayımlanmamış doktora tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir
- Grutzmacher, P. A. (1987). The effect of tonal pattern training on the aural perception, reading recognition, and melodic sight-reading achievement of first-year instrumental music students. *Journal of Research in Music Education*, 35 (3) 171-181.
- Guilbault, D. M. (2004). The effect of harmonic accompaniment on the tonal achievement and tonal improvisations of children in kindergarten and first grade. *Journal of Research in Music Education*, 52 (1), 64-76.
- Hughes, M. A. ve Watkins, A. (1986). The effect of an accompanying situation on the improvement of students’ sight-reading skills. *Psychology of Music*, 14 (2) 97-110.
- Jelen, B. (2013). Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştirme sürecinde piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar. *Rast Müzikoloji Dergisi/Rast Musicology Journal*, 1(1), 258-285.
- Kalyoncu, N. (2005). Eğitim fakültelerinde uygulanan müzik öğretmenliği lisans programının revizyon gerekçeleriyle tutarlılığı. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25 (3) 207-220.
- Küçükosmanoğlu, D. T. (2011). *Müzik eğitimi anabilim dalı öğretim elemanlarının ve öğrencilerinin eşlik çalma dersine ilişkin görüşleri* (Yayımlanmamış doktora tezi). Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Özgür, Ü. ve Aydoğan, S. (2002). *Müziksel işitme okuma*. Ankara: Sözkese Matbaası.
- Scherbon, J. W. (1975). The Association of hearing acuity, displacusic and discrimination with musical performances. *Journal of Research in Music Education*, 23, 249-257
- Sterling, P. (1985). The effects of accompanying harmonic context on vocal pitch accuracy of a melody. *Psychology of Music*, 13 (2), 72-80.
- Tarman, S. (2006). *Müzik eğitiminin temelleri*. Ankara: Müzik Eğitimi Yayınları.
- Topoğlu, O. (2006). *Yaylı çalgı çalışma sürecinde eşlikli çalışmanın önemi ve viyolonsel için eşlikli parmak açma çalışmaları* (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Yayla, F. (2006). Müziksel işitmenin temel prensipleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (12), 28-38.